

Allmänna Flygförsäkringsvillkor

HDIGA:01

Januari 2019

Innehåll

1.	Försäkringens omfattning	4
1.1	Godkänd pilot	5
1.2	Försäkringens geografiska område	5
1.3	Försäkringstid	6
1.4	Tillämplig lag och jurisdiktion	6
2.	Vem försäkringen gäller för	7
2.1	Kaskoförsäkring	8
2.2	Ansvarsförsäkring	8
2.3	Olycksfallsförsäkring	8
2.4	Fler försäkrade	8
3.	Kaskoförsäkring	9
3.1	Försäkrad egendom	10
3.2	Vad försäkringen gäller för	10
3.3	Säkerhetsföreskrifter	10
3.4	Undantag	12
3.5	Ersättning	13
3.6	Återbäring	15
4.	Ansvarsförsäkring	16
4.1	Flygansvarsförsäkring	17
4.2	Passageraransvarsförsäkring	17
4.3	Ansvarsförsäkring vid Utökad markrisk	18
4.4	Undantag	18
4.5	HDI:s åtagande	19
4.6	Den försäkrades åtagande	19
5.	Olycksfallsförsäkring	21
5.1	Vad försäkringen gäller för	22
5.2	Vilka kostnader försäkringen ersätter	22
5.3	Invaliditet	24
5.4	Dödsfallskapital	27
5.5	Undantag	27
5.6	Åtgärder i samband med olycksfallsskada	29
5.7	Allmänt	29

6.	Allmänna bestämmelser	30
6.1	Myndighets föreskrifter	31
6.2	Grov vårdslöshet, uppsåt och liknande	31
6.3	Krigsskada, atomkärnprocess, konfiskation och liknande	32
6.4	Asbest	32
6.5	Tidsfel i datorfunktion	32
6.6	Sanktioner	33
6.7	Självrisk	33
6.8	Upplysningsplikt och riskökning	33
6.9	Åtgärder i samband med skada	34
6.10	Dubbelförsäkring	36
6.11	Försäkringstiden och förnyelse av försäkringsavtalet	36
6.12	Uppsägning under försäkringstid	36
6.13	Premie	37
6.14	Nedsättning av ersättning	39
7.	Definitioner	40
7.1	Flygning	41
7.2	Företagsförsäkring	41
7.3	Försäkringsbelopp	41
7.4	Försäkringsvärde	41
7.5	Hjälpapparat	41
7.6	Konsumentförsäkring	41
7.7	Kronor	41
7.8	Luftfartygsoperatör	42
7.9	Lufttrafikföretag	42
7.10	Miljöskada	42
7.11	Motorkörning	42
7.12	Nyttjanderättshavare	42
7.13	Sjöflygplan	42
7.14	Taxning	42
	Information om HDIs behandling av personuppgifter	43
	Om vi inte kommer överens	45

* anger att begreppet finns definierat i kapitel 7. "Definitioner"

1. Försäkringens omfattning

Försäkringsbrevet anger vilken eller vilka av nedanstående försäkringsformer avtalet omfattar. Numreringen anger var i försäkringsvillkoret försäkringsmomentet återfinns.

3. Kaskoförsäkring

3.2.1 Allrisk

3.2.2 Markrisk

3.2.3 Utökad markrisk

4. Ansvarsförsäkring

4.1 Flygansvarsförsäkring

4.2 Passageraransvarsförsäkring

4.3 Ansvarsförsäkring vid Utökad markrisk

5 Olycksfallsförsäkring

1.1 Godkänd pilot

Försäkringen gäller när luftfartyget framförs av pilot i enlighet med vad som framgår av försäkringsbrevet.

Om försäkringen har tecknats med i försäkringsbrevet namngiven pilot är även behörig flyglärare på typen godkänd som pilot på luftfartyget oavsett om den behöriga flygläraren är namngiven i försäkringsbrevet eller inte.

Försäkringen gäller även när tekniker eller pilot, som är godkänd av behörig flygverkstad och innehar nödvändiga certifikat och behörigheter, utför taxning*, motorkörning* eller testflygning i samband med underhåll eller reparation.

Se speciellt 6.1 "Myndighets föreskrifter", 6.8 "Upplysningsplikt och riskökning" och 6.14 "Nedsättning av ersättning" för vad som kan hända med eventuell ersättning om luftfartyget framförs av en pilot som inte omfattas av försäkringen eller inte har behörighet att framföra luftfartyget.

1.2 Försäkringens geografiska område

Försäkringen gäller inom de geografiska områden som framgår av försäkringsbrevet. Om inte särskilt framgår av försäkringsbrevet gäller följande definitioner och begränsningar:

1.2.1 Europa:

Geografiska området "Europa" innebär kontinentala Europa inklusive Island, västra Ryssland fram till Uralbergen och västra Turkiet fram till Bosporen.

Från kontinentala Europa är följande länder, öar och landområden undantagna: Gibraltar, Kanarieöarna, Abkhazien, regionerna Donetsk och Luhansk i Ukraina, Nagorno-Karabach, Nordkaukasiska federala distriktet, samt Sydossetien.

1.2.2 Världen:

Försäkringen gäller i hela världen med undantag för följande länder:

- Algeriet, Burundi, Nordligaste regionen i Kamerun, Centralafrikanska republiken, Demokratiska Republiken Kongo, Etiopien, Kenya, Mali, Mauretanien, Nigeria, Somalia, Republiken Sudan, Sydsudan
- Colombia, Peru
- Afghanistan, Jammu & Kashmir, Nordkorea, Pakistan
- Abkhazien, regionerna Donetsk och Luhansk i Ukraina, Nagorno-Karabach, Nordkaukasiska Federala Distriktet, Sydossetien
- Iran, Irak, Libanon, Libyen, Norra Sinaiprovinserna i Egypten inklusive Taba International Airport, Syrien, Yemen
- Samtliga länder där operation av det försäkrade luftfartyget är ett brott mot FN:s sanktioner

Följande är dock tillåtet:

- Överflygning över ett exkluderat land om flygningen är inom en internationellt erkänd flygkorridor och utförs i enlighet med rekommendationer från
- ICAO, eller
- Om det försäkrade luftfartyget har landat i ett exkluderat land som en direkt följd och uteslutande på grund av force majeure.

1.3 Försäkringstid

Om inte annat särskilt framgår av försäkringsavtalet gäller försäkringen för skada som inträffat inom den återopade försäkringens giltighetstid. Försäkringens giltighetstid framgår av försäkringsbrevet.

Se även 6.11 "Försäkringstiden och förnyelse av försäkringsavtalet", 6.12 "Uppsägning under försäkringstiden" och 6.13 "Premie".

1.4 Tillämplig lag och jurisdiktion

För försäkringsavtalet tillämpas den lag och den jurisdiktion som framgår av försäkringsbrevet.

2. Vem försäkringen gäller för

2.1 Kaskoförsäkring

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare eller nyttjanderättshavare* av det försäkrade luftfartyget om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

2.2 Ansvarsförsäkring

Försäkringen gäller för ägare eller nyttjanderättshavare* av det försäkrade luftfartyget om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

2.3 Olycksfallsförsäkring

Försäkringen gäller för person som färdas med det försäkrade luftfartyget såsom besättningsmedlem eller passagerare enligt i försäkringsbrevet intagen uppgift.

2.4 Fler försäkrade

Har en eller flera försäkringstagare eller medförsäkrade (gemensamt "försäkrade") inkluderats under denna försäkring ska HDIs totala ansvar för samtliga försäkrade inte överstiga det försäkringsbelopp som framgår av försäkringsbrevet.

3. Kaskoförsäkring

3.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar det i försäkringsbrevet angivna luftfartyget enligt grundspecifikation. Avmonterad del omfattas såvida den inte har ersatts av annan del.

Utöver detta ersätts stöld av headset och flytväst, samt för sjöflygplan* även paddel, länsypump, ankare och förtöjningsgods, som tillgripits genom inbrott i luftfartyget. Ersättning för headset och flytväst lämnas med högst det antal som motsvarar antalet sittplatser i luftfartyget, dock högst sex stycken.

3.2 Vad försäkringen gäller för

3.2.1 Allrisk

Vid Allrisk ersätter HDI, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", skada på eller förlust av luftfartyg, som plötsligt, oförutsett och utifrån uppstått vid enstaka känt tillfälle.

Utöver i försäkringsbrevet angiven verksamhet gäller försäkringen även vid kompetenskontroll (proficiency check), flygprov (type rating) samt nödvändig taxning*, motorkörning* och testflygning i samband med underhåll eller reparation, som utförs av godkända piloter enligt 1.1.

3.2.2 Markrisk

Vid Markrisk ersätter HDI, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", skada på eller förlust av luftfartyg, som plötsligt, oförutsett och utifrån uppstått vid enstaka känt tillfälle. Skada eller förlust som uppstår i samband med motorkörning*, flygning* eller taxning* ersätts inte.

3.2.3 Utökad markrisk

Vid Utökad markrisk ersätter HDI, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", skada på eller förlust av luftfartyg, som plötsligt, oförutsett och utifrån uppstått vid enstaka känt tillfälle. Skada eller förlust som uppstår i samband med flygning* eller taxning* ersätts inte.

3.3 Säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller nedanstående säkerhetsföreskrifter samt vad som framgår av försäkringsbrevet.

Om säkerhetsföreskrifterna inte har efterföljts vid händelse som leder till skada eller förlust kan ersättningen, efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets

samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt, komma att nedsättas helt eller delvis i enlighet med 6.14 "Nedsättning av ersättning".

3.3.1 Bogsering och rangering

Vid bogsering ska för ändamålet lämplig utrustning användas.

Vid bogsering och rangering ska största möjliga försiktighet iakttas. Om risk för sammanstötning finns, till exempel med andra luftfartyg, fordon, föremål eller hangar, ska vingvakt/er assistera bogserings- eller rangeringsledaren.

3.3.2 Parkering

Vid parkering och uppställning utan uppsikt ska luftfartyget säkras på ett sätt som står i förhållande till väder och omständigheter i övrigt, till exempel att luftfartyget parkeras i hangar eller säkras genom att bromsklossar eller surrning appliceras enligt tillverkarens föreskrifter.

Huvar och dörrar ska hållas stängda om inte aktivitet pågår i direkt anslutning till luftfartyget.

Vid parkering utomhus utan uppsikt ska luftfartygets tillgängliga låsanordningar hållas låsta.

Vid parkering i hangar ska hangaren hållas låst med godkänd låsanordning enligt Stöldsnyddsföreningens standard SSF 3522 låsklass 3 eller högre.

3.3.3 Motorkörning

Vid motorkörning* som utförs utan samband med flygning* eller taxning* ska bromsar sättas och bromsklossar appliceras.

3.3.4 Transport av luftfartyg

Vid transport av luftfartyget ska det före transportens början emballeras, packas, stuvas och i övrigt iordningställas för transporten på ett ändamålsenligt sätt. Transportmedlet, container, flak, lastpall eller liknande anordning ska vara lämpad för en säker transport av luftfartyget.

3.3.5 Certifikat och behörighet

Försäkringstagaren ska kontrollera att certifikat och behörighet för flygbesättningsmedlem som framför luftfartyget är gällande.

3.4 Undantag

Försäkringen gäller inte för

3.4.1

skada som består i eller är en följd av slitage, korrosion eller annan gradvis skeende förändring

3.4.2

skada på del av luftfartyget som består i mekaniskt brott, kortslutning, mjukvarufel eller liknande. Dock lämnas ersättning för av skadehändelsen orsakad skada på andra delar av luftfartyget

3.4.3

skada på motor med därtill hörande hjälppapparater* om skadan består i eller är en följd av i motor eller hjälppapparat* uppkommet fel

3.4.4

skada på jet- eller turbinmotor som orsakats av insugning i motorn av sten, grus, sand, damm, is eller liknande. Detta undantag tillämpas dock inte om skadan uppkommit genom insugning vid enstaka känt tillfälle

3.4.5

skada på däck och slangar genom explosion eller punktering

3.4.6

skada orsakad enbart genom köld eller fukt

3.4.7

skada eller förlust genom bedrägeri, förskingring eller annat trolöshetsbrott

3.4.8

skada som uppstått i samband med tävlings- eller rekordflygning med motordrivet luftfartyg utanför Norden, om inte annat särskilt har överenskommit mellan försäkringstagaren och HDI

3.4.9

skada som uppstått i samband med sådan flygning som på grund av därmed förknippad risk kräver särskilt tillstånd av luftfartsmyndighet, såsom avancerad flygning, överförings- eller långdistansflygning och provflygning av ny eller ändrad

typ av luftfartyg, om inte annat särskilt har överenskommit mellan försäkringstagaren och HDI.

3.5 Ersättning

Försäkringen gäller för första risk, vilket innebär att full ersättning motsvarande skadan lämnas intill försäkringsbeloppet* minskat med tillämplig självrisk och eventuellt restvärde.

HDI har rätt att avgöra om skadat luftfartyg ska repareras eller ersättas med likvärdigt luftfartyg. HDI och försäkringstagaren kan även överenskomma om att skadan ska kontantersättas.

När summan av beräknade ersättningsbara kostnader för reparation, bärgning och transport överstiger försäkringsbeloppet, eller när ingen underrättelse om luftfartyget erhållits inom en månad efter den dag då det senast avhördes, anses totalförlust föreligga.

3.5.1 Reparation

Om skadan ersätts genom reparation ska denna utföras så att luftfartyget återställs till samma skick som före skadetillfället och så att luftfartsmyndighets godkännande kan återfås om sådant fanns vid skadetillfället.

3.5.1.1 Ersättning vid reparation

HDI ersätter nödvändiga och skäligen reparationskostnader, samt – med undantag för segelflygplan och ballong/luftskepp – skälig kostnad för luftfartygets bärgning och transport från skadeplatsen till reparationsverkstaden och från denna till det mest kostnadseffektiva alternativet av antingen luftfartygets brukliga förvaringsplats eller närmaste flygplats varifrån luftfartyget kan starta.

För segelflygplan ersätter HDI skälig kostnad för bärgning och transport från skadeplatsen till reparationsverkstaden och från denna till luftfartygets brukliga förvaringsplats.

För ballong ersätts skälig kostnad för transport från ballongens brukliga förvaringsplats till reparationsverkstaden och åter.

Skälig kostnad för transport av segelflygplan och ballong är 19 kronor* per mil och beräknas utifrån kortast lämpliga färdväg.

3.5.1.2 Val av reparatör

Val av verkstad eller reparatör sker i överenskommelse mellan försäkringstagaren och HDI med hänsyn till det alternativ som framstår som mest ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Försäkringstagaren begär offert på reparation och transport av luftfartyget eller skadad del därav. HDI har dock rätt att i jämförande syfte inhämta ytterligare offerter.

Kostnader för reparation och transport ska godkännas av HDI innan reparation eller transport påbörjas.

Om den försäkrade låtit utföra reparation eller transport utan HDIs medgivande är HDIs ansvar begränsat till den kostnad som skulle ha uppkommit om HDI godkänt reparationen eller transporten.

3.5.1.3 Beställare av tjänst

Försäkringstagaren är beställare av de varor och tjänster som behövs för reparation av luftfartyget. Efter reparation är det försäkringstagaren som godkänner eller reklamerar reparationen till leverantören.

3.5.1.4 Provisorisk reparation

HDI ersätter kostnad för provisorisk reparation endast om det är påkallat av säkerhetsmässiga skäl eller om det möjliggör billigare transport eller reparation av det skadade luftfartyget.

3.5.2 Ersättning med likvärdigt luftfartyg

HDI har rätt att ersätta skada med likvärdigt luftfartyg av samma fabrikat och typ.

3.5.3 Kontantersättning

Vid kontantersättning ersätts skadan enligt särskild överenskommelse mellan försäkringstagaren och HDI.

3.5.4 Totalförlust

Vid totalförlust ersätts försäkringsvärdet*, dock högst med försäkringsbeloppet* minskat med tillämplig självrisk och eventuellt restvärde. HDI är därefter fritt från vidare ansvar.

3.5.5 Kostnader som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- luftfartygets värdeminskning till följd av skadan efter att reparation genomförts
- kostnad för översyn, förbättring eller förändring i samband med reparationen
- indirekt förlust såsom förlorad inkomst, resekostnader, löner till försäkringstagarens personal under reparationstiden eller annan förlust eller kostnad till följd av att luftfartyget inte kunnat användas
- merkostnad föranledd av reparationsarbete på övertid
- merkostnad föranledd av reparation eller transport av reservdel, tillbehör eller material för tids vinnande
- orimlig merkostnad föranledd av bristande tillgänglighet av reservdel
- mervärdesskatt om den försäkrade bedriver näringsverksamhet, eller av andra skäl är redovisningsskyldig för mervärdesskatt.

3.5.6 Övertagande av ersatt luftfartyg

HDI har rätt, men inte skyldighet, att överta skadat luftfartyg, del av luftfartyg eller utrustning som ersatts.

3.5.7 Värdering av skada vid oenighet

Vid oenighet om värdering av skada på luftfartyg ska, när den försäkrade eller HDI begär detta, ske genom sakkunniga. Parterna utser var sin sakkunnig och dessa gemensamt en tredje sakkunnig som dock inte tillkallas om de två blir ense. Om den tredje sakkunnige tillkallas, blir dennes mening gällande, dock endast intill den lägsta respektive högsta värderingen av de två andra sakkunnigas värderingar. Kostnaden för värderingsförrättningen delas lika mellan parterna.

3.5.8 Inteckning i luftfartyg

Besväras försäkrat luftfartyg av inteckning och har HDI gentemot inteckningshavaren utfärdat ansvarsförbindelse, äger inteckningshavaren rätt att före försäkringstagaren erhålla betalning för sin fordran ur utfallande ersättning.

3.6 Återbäring

Återbäring innebär rabatt på Kasko Allriskpremie i enlighet med den procentsats som framgår av försäkringsbrevet. Har ersättningsbar skada inträffat under innevarande försäkringsperiod faller återbäring bort för nästkommande försäkringsperiod.

4. Ansvarförsäkring

Ansvarsförsäkringen omfattar endast ansvar som uppkommit som en direkt följd av användning av luftfartyget.

Oaktat vad som anges nedan gäller ansvarsförsäkringar enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 785/2004.

4.1 Flygansvarsförsäkring

Försäkringen gäller, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", för den skadeståndsskyldighet som enligt lag kan åläggas ägare eller nyttjanderättshavare* i fråga om sådan person- eller egendomsskada som tillfogas person eller egendom som inte befordras med luftfartyget.

4.1.1

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit till följd av utspridning av fasta eller flytande ämnen.

4.1.2

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer på bogserat segelflyplan eller annat bogserat föremål eller på person och egendom i detta om skadan är en direkt följd av eller står i samband med bogseringen.

4.1.3

Vid miljöskada* som uppkommit utan samband med skada eller genom nödläge med försäkrat luftfartyg, är HDIs ansvar begränsat till 1 000 000 kronor* med en särskild självrisk om 50 000 kronor*.

4.2 Passageraransvarsförsäkring

Med passagerare avses en person ombord på luftfartyget som inte är i tjänst eller utför några tjänster som är eller kan sättas i förbindelse med flygningen. Med passagerare avses även pilotelev, dock anses pilotelev som utför soloflygning inte vara passagerare. Pilot som är ansvarig för att ge instruktion eller kontroll av en annan pilot anses inte vara passagerare.

Är verkligt antal passagerare i luftfartyget vid olyckstillfället större än försäkrat antal nedsätts ersättningsbeloppet för varje passagerare efter förhållandet mellan försäkrat och verkligt antal. När flera personer befordras i samma stol i enlighet med myndighets föreskrifter nedsätts dock inte ersättningsbeloppet.

4.2.1 Lufttrafikföretag*

För lufttrafikföretag* gäller försäkringen, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", för den skadeståndsskyldighet som enligt lag kan åläggas ägare eller nyttjanderättshavare* av det försäkrade luftfartyget i fråga om sådan person- eller egendomsskada som tillfogas person eller gods som befordras med luftfartyget.

Om den försäkrade underlåtit att till passagerare eller avsändare överlämna sådana handlingar som skulle ha medfört rätt till begränsning av skadestånd begränsas HDIs ansvar till vad som skulle ha utgetts om sådana handlingar överlämnats.

4.2.2 Luftfartygsoperatör*

För luftfartygsoperatör* gäller försäkringen, med nedan angivna undantag samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", för den skadeståndsskyldighet som enligt lag kan åläggas ägare, nyttjanderättshavare* eller godkänd pilot i enlighet med 1.1 av det försäkrade luftfartyget i fråga om sådan personskada som tillfogas person som befordras med luftfartyget.

4.3 Ansvarsförsäkring vid Utökad markrisk

Försäkringen gäller, med nedan angivna undantag samt i enlighet med 4.1.1, 4.1.3 och kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", för den skadeståndsskyldighet som enligt lag kan åläggas ägare, nyttjanderättshavare* eller godkänd pilot i enlighet med 1.1 i fråga om sådan person- eller egendomsskada som tillfogas person eller egendom som inte befordras med luftfartyget.

HDIs ansvar är begränsat till 7 500 000 kronor* per skadehändelse.

Ansvar vid Utökad markrisk omfattar inte skadeståndsskyldighet som uppstår vid flygning* eller taxning*.

4.4 Undantag

Försäkringen gäller inte för sådant skadestånd eller sådan del därav som beräknats i strid mot gällande skadeståndsrätt eller som grundas på särskilt avtal i den mån avtalet medför skadeståndsskyldighet utöver annars gällande rätt.

4.5 HDIs åtagande

4.5.1

Framställs mot den försäkrade skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger för skadan tillämplig självrisk åtar sig HDI gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång och därvid betala de rättegångskostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger för skadan tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

4.5.2

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör högsta sammanlagda ersättning vid varje skada som HDI betalar för skadestånd inklusive ränta, utrednings-, förhandlings- och räddningskostnader.

Rättegångskostnader ersätts dock även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids. Ombudskostnader ersätts endast i det fall HDI i förväg godkänt dessa.

Flera skador anses som en skada om de uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

4.6 Den försäkrades åtagande

Den försäkrade är, om HDI så önskar, skyldig att medverka till uppgörelse i godo med skadelidande. Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör HDIs åtaganden. Det åligger HDI i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

Den försäkrade har inte rätt att utan HDIs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningsanspråk eller utbetala ersättning.

Handlar den försäkrade häremot är HDI ersättningskyldigt endast i den mån ersättningsanspråket uppenbart var lagligen grundat.

Har HDI förklarat sig villigt att – så långt försäkringsbeloppet räcker – göra upp i godo med den, som kräver skadestånd, är HDI fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

Har försäkrad i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har han eller hon i sådan sak instämts till domstol, ska han eller hon omedelbart underrätta HDI om detta. HDI äger rätt att utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner. Om försäkrad försummar sina skyldigheter härmed, och i den mån försummelsen inneburit skada för HDI, äger HDI rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Försäkrad är skyldig att aktivt medverka i rättegång eller annat rättsligt förfarande.

Om ansvar har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom) äger HDI rätt till fullständig befrielse från sina åtaganden, om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

5. Olycksfallsförsäkring

5.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller med nedan angivna undantag, samt i enlighet med kapitel 6. "Allmänna bestämmelser", för olycksfallsskada vid färd med luftfartyg som inträffat under försäkringens giltighetstid. Till färd räknas även på- och avstigning. Olycksfallsskadan ska ha medfört läkarvård.

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som ofrivilligt drabbar den försäkrade genom en plötslig oförutsedd yttre händelse.

Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada på grund av förfrysning, värmeslag eller solsting. Vid sådan skada bortses från kravet på plötslighet och tidpunkt för skadan är den dag denna visade sig. Med ändring av vad som sägs i första stycket ska den grundläggande omständigheten som lett fram till olycksfallsskadan ha inträffat vid färd med luftfartyget under olycksfallsförsäkringens giltighetstid och inom det geografiska giltighetsområdet.

Finns annat kroppsfel som förvärrar följderna lämnas endast ersättning för vad olycksfallsskadan orsakat, oberoende av kroppsfelet.

Försäkringen gäller under uppehåll på nödlandningsplats samt under resa från nödlandningsplatsen till bebott område.

Vid organiserad fallskärmshoppning gäller försäkringen fram till att den försäkrade lämnar luftfartyget.

5.2 Vilka kostnader försäkringen ersätter

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader som uppstår inom fem år från skadetillfället.

Måste slutlig tandbehandling på grund av den försäkrades ålder skjutas upp till senare tidpunkt ersätts även kostnader för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att HDI tagit ställning till behandlingen innan den försäkrade fyllt 25 år och då godkänt behandlingen, dock längst till den försäkrade fyllt 30 år.

5.2.1 Läkar- och sjukhusvård

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för läkar- och sjukhusvård som uppkommit till följd av olycksfallsskadan.

5.2.2 Behandling, hjälpmedel och intyg

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för behandling och hjälpmedel som läkare föreskriver för läkning av olycksfallsskadan.

Ersättning lämnas för skäligen kostnader för läkarintyg och andra handlingar som HDI begär.

5.2.3 Läkemedel

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för läkemedel som läkare föreskriver för läkning av olycksfallsskadan.

5.2.4 Tandbehandling

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen behandlingskostnader hos tandläkare som godkänts av HDI innan behandling påbörjas.

Ersättning lämnas inte för tugg- och bitskador.

Kostnad för akutbehandling behöver inte godkännas i förväg av HDI.

5.2.5 Resor

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för resor i samband med vård och behandling på grund av olycksfallsskadan.

Om resor mellan fast bostad och arbetsplats eller skola måste ske på annat sätt än normalt vid utförande av ordinarie arbete eller skolutbildning och läkare intygar detta kan merkostnaden ersättas under skadans akuta läkningstid.

Vid dödsfall som medger rätt till ersättning för dödsfallskapital enligt denna försäkring lämnas ersättning för nödvändiga och skäligen merkostnader för hemtransport av avliden, alternativt skäligen kostnader för begravning på platsen. Med hemtransport avses transport av den avlidne till sin hemort.

När skadan är allvarlig eller livshotande lämnas ersättning för upp till två nära anhörigas resa till och från den ort där den skadade befinner sig samt uppehållet där. Kostnaden ska vara nödvändig och skäligen och godkännas i förväg av HDI. Ersättning lämnas för en resa till och från orten per anhörig. För logikostnader är ersättningstiden maximalt 30 dagar.

5.2.6 Skadade tillhörigheter

Ersättning lämnas för den försäkrades personliga och normalt burna tillhörigheter som skadats eller förstörts vid skadetillfället. Ersättning lämnas antingen för den reparationskostnad som uppstår eller för den förstörda tillhörighetens dagsvärde i enlighet med tillämpliga skadeståndsrättsliga regler. Högsta ersättning är 15 000 kronor*.

5.2.7 Rehabilitering

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga kostnader för rehabilitering och hjälpmedel som läkare har föreskrivit. Kostnaden ska ha uppkommit efter läknings-tiden och i förväg godkännas av HDI. Ersättning lämnas för kostnader upp till 50 000 kronor* för

- vård och behandling utförd av läkare, sjuksköterska eller annan vårdgivare så som till exempel sjukgymnast, kiropraktor och psykolog
- tekniska hjälpmedel som kan underlätta den dagliga livsföringen

5.3 Invaliditet

Vid bedömning av invaliditet skiljer man på medicinsk och ekonomisk invaliditet. För samma skadefall kan aldrig ersättning lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet. Ersättning lämnas för den invaliditet som ger det högsta beloppet.

5.3.1 Medicinsk invaliditet inklusive ärr

Med medicinsk invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört för framtiden bestående nedsättning av kroppsfunktionen som fastställs oberoende av den försäkrades yrke, arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas.

Invaliditetsgraden bestäms med ledning av vid varje skadetillfälle gällande bransch-gemensamma tabellverk som gäller i Sverige vid skadetillfället. Om förlorad kropps-del eller kroppsfunktion kan ersättas av protes bestäms invaliditetsgraden med beaktande av protesfunktionen. På samma sätt bedöms även implantat, hörapparat eller glasögon.

Rätt till ersättning för medicinsk invaliditet inträder tidigast ett år efter olycksfalls-tillfället inträffade. Bedömningen av invaliditeten kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

För rätt till ersättning ska olycksfallsskadan inom tre år från skadetillfället ha medfört en mätbar invaliditet.

Ersättning lämnas inte för funktionsnedsättning som fanns innan olycksfallet och sådan befintlig funktionsnedsättning ska inte medföra att invaliditetsgraden sätts högre än om den försäkrade inte hade haft den. Bedömningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt.

Om den försäkrade avlider innan ärendet avslutas lämnas invaliditetsersättning till dödsboet med det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditeten. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffar inom ett år från skadetillfället.

Ersättning kan lämnas för missprydande ärr som uppstått som en direkt följd av olycksfallsskada som behandlats av legitimerad läkare. Rätt till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärren bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast två år efter olycksfallsskadan inträffade. Ersättningens storlek bestäms med ledning av Trafikskadenämndens tabell.

För ett och samma olycksfall lämnas aldrig mer ersättning för medicinsk invaliditet, inklusive ersättning för missprydande ärr, än vad som gemensamt motsvarar 100 procent av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet.

5.3.2 Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet avses en för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent.

Arbetsförmåga anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats. Tillståndet ska vara stationärt, inte livshotande och all medicinsk och yrkesmässig rehabilitering ska ha genomförts och utretts.

Rätt till ersättning föreligger endast när:

- arbetsförmågan är bestående nedsatt med minst 50 procent,
- olycksfallet, innan den ekonomiska invaliditeten inträtt och inom tre år från skadedagen, har medfört medicinsk invaliditet,
- olycksfallet inträffat före 60-årsdagen, och
- den bestående nedsättningen av arbetsförmåga har uppkommit inom 10 år från när olycksfallet inträffade, men före 65-årsdagen.

Till grund för bedömning av den ekonomiska invaliditetsgraden läggs endast sådana, av olycksfallsskadan föranledda funktionsnedsättningar, som objektivt kan fastställas. Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som nyttjades omedelbart före olycksfallet och som sannolikt skulle ha nyttjats om inte olycksfallet inträffat. Bedömning sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots olycksfallet utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar den försäkrades krafter och färdigheter.

Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar partiell sjukersättning eller aktivitetsersättning, tidsbegränsad eller ej, kan den försäkrade högst erhålla så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan.

Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar hel sjukersättning eller aktivitetsersättning, har den försäkrade inte rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet.

Beviljas sjukersättning från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet, oavsett tidpunkten för olycksfallet, bara om den medicinska invaliditetsgraden till följd av olycksfallsskadan är 50 procent eller högre. Motsvarande gäller också om den försäkrade först beviljats mindre än hel sjukersättning och efter fyllda 60 år får hel sjukersättning.

5.3.3 Invaliditetsersättning

Försäkringsbeloppet vid fullständig (100 procent) medicinsk eller fullständig (100 procent) ekonomisk invaliditet är det försäkringsbelopp som avtalats och som gäller vid tillfället för olycksfallsskadan.

Ersättning betalas ut i förhållande dels till bestämd medicinsk eller ekonomisk invaliditetsgrad, dels till den försäkrades ålder vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 46 år, reduceras ersättningen för ekonomisk invaliditet med 5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 56 år, reduceras ersättningen för medicinsk invaliditet med 5 procentenheter för varje år åldern överstiger 55 år. Nedsättning vid medicinsk invaliditet görs med högst 50 procent av försäkringsbeloppet.

Skadeärendet avslutas när den medicinska och/eller den ekonomiska invaliditeten är fastställd.

Förskott på invaliditetsersättning kan lämnas innan medicinsk eller ekonomisk invaliditet har fastställts om det är uppenbart att ersättning kommer lämnas. Förskottet avräknas från den slutliga ersättningen.

5.3.4 Omprövning av invaliditetsersättning

Den försäkrade har rätt att få invaliditetsersättningen prövad på nytt om olycksfalls-skadan medför att kroppsfunctjonen väsentligen försämras eller att arbetsförmågan ytterligare nedsätts efter det att ärendet avslutats. Omprövning medges om den försäkrade senast inom tio år från olycksfallet inkommit med en skriftlig begäran om omprövning tillsammans med de uppgifter om de omständigheter som kan medföra rätt till omprövning.

5.4 Dödsfallskapital

Om den försäkrade avlider till följd av olycksfallet inom ett år från skadetillfället, ersätts det försäkringsbelopp som avtalats och som gäller vid tidpunkten för dödsfallet.

Om ersättning för invaliditet betalats ut för samma olycksfall ska dödsfallskapet nedsättas med lika stort belopp. Nedsättningens storlek ska inte vara större än dödsfallskapet.

5.5 Undantag

5.5.1 Begränsningar i försäkringens omfattning

Försäringen gäller inte för kroppsskada som uppkommit genom

- överansträngning, överbelastning, förslitning, sträckning eller vridning (till exempel muskelbristning, diskbräck eller ryggskott)
- smitta av bakterie, virus, parasit eller annat smittämne
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat och dryck
- användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- kärnexplosion eller radioaktiv strålning som har samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade deltar

- sådant tillstånd som, även om det konstateras efter ett olycksfall, enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallet utan på sjukdom, åldersförändringar, lyte eller sjukliga förändringar
- skada där det får antas att den skadevållande händelsen föranletts av att den försäkrade var påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotiska preparat

5.5.2 Begränsningar i rätten till ersättning

Försäkringen lämnar inte ersättning för

- förlorad arbetsinkomst
- kostnader som ersätts av annan enligt lag, författning, konvention, kollektivavtal, allmän försäkring, annan försäkring eller annat ersättningsinstitut som kan tas i anspråk för olycksfallsskadan
- befintlig skada, funktionsnedsättning eller invaliditet som fanns innan tidpunkten för olycksfallet. Sådan befintlig skada, funktionsnedsättning eller invaliditet ska inte medföra en högre invaliditetsgrad än om skadan eller invaliditeten inte hade funnits vid olycksfallet
- kostnader som uppkommit mer än fem år efter olycksfallet
- kostnader som uppkommit efter att slutligt beslut lämnats för medicinsk invaliditet.

5.5.3 Myndighets föreskrifter

Försäkringen gäller inte för kroppsskada som drabbar besättningsmedlem om denne

- använt luftfartyget i verksamhet för vilken för flygbesättningsmedlem föreskrivits luftfartscertifikat eller behörighetsbevis av bestämd typ och sådant certifikat eller bevis inte varit gällande
- använt luftfartyget i strid mot myndighets föreskrift för luftfart – till exempel beträffande luftfartygets utrustning, underhåll, lastning eller navigation och operativa handhavande – såvida inte besättningsmedlemmen kan visa att skadan ändå skulle ha inträffat
- använt luftfartyget i verksamhet som kräver tillstånd och sådant saknats

5.6 Åtgärder i samband med olycksfallsskada

Om försäkrad drabbas av olycksfallsskada är en förutsättning för rätt till ersättning att den försäkrade

- snarast möjligt anmäler olycksfallsskadan till HDI
- snarast möjligt anlitar läkare
- följer läkarens föreskrifter
- följer HDIs anvisningar
- ger HDI medgivande att för bedömning av rätt till ersättning inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning på HDIs begäran
- lämnar HDI originalkvitton på de kostnader som uppkommit

5.7 Allmänt

5.7.1 Försäkringshavare och förmånstagare

Envar besättningsmedlem och passagerare är försäkringshavare till försäkringen med ersättningsrätt såsom försäkringstagare i den del försäkringen avser olycksfall som drabbar den försäkrade besättningsmedlemmen och passageraren.

Om inte särskilt förmånstagarförordnade har anmälts till HDI betalas dödsfallsersättning till den försäkrades dödsbo.

5.7.2 Högsta ersättningsbelopp för passagerare

Är verkligt antal passagerare i luftfartyget vid olyckstillfället större än försäkrat antal nedsätts ersättningsbeloppet för varje passagerare efter förhållandet mellan försäkrat och verkligt antal. När flera personer befordras i samma stol i enlighet med myndighets föreskrifter nedsätts dock inte ersättningsbeloppet.

5.7.3 Högsta ersättningsbelopp för besättningsmedlemmar

Är verkligt antal besättningsmedlemmar i luftfartyget vid olyckstillfället större än försäkrat antal, nedsätts ersättningsbeloppet för varje besättningsmedlem efter förhållandet mellan försäkrat och verkligt antal.

6. Allmänna bestämmelser

6.1 Myndighets föreskrifter

Försäkringen gäller inte för

6.1.1

skada som uppkommit när luftfartyget använts i verksamhet för vilken luftvärdighetshandling av bestämd typ varit föreskriven och sådan inte varit gällande.

6.1.2

skada som uppkommit när luftfartyget med försäkringstagarens vetskap använts i verksamhet för vilken för flygbesättningsmedlem föreskrivits luftfartscertifikat eller behörighetsbevis av bestämd typ och sådant certifikat eller bevis inte varit gällande.

6.1.3

skada som uppkommit när luftfartyget med försäkringstagarens vetskap använts i strid mot myndighets föreskrift för luftfart – till exempel beträffande luftfartygets utrustning, underhåll, lastning eller navigation och operativa handhavande – såvida inte försäkringstagaren kan visa att skadan ändå skulle ha inträffat.

6.1.4

skada som uppkommit när luftfartyget med försäkringstagarens vetskap använts i verksamhet som kräver tillstånd och sådant saknats.

6.2 Grov vårdslöshet, uppsåt och liknande

Försäkringen gäller inte för

6.2.1

skada som försäkringstagaren eller annan med dennes vetskap orsakat

- med uppsåt eller genom grov vårdslöshet
- under påverkan av alkohol eller annat medel såvida inte försäkringstagaren kan göra sannolikt att skadan skulle ha inträffat oberoende av detta
- i samband med utförande eller medverkande till brottslig handling som enligt gällande lag kan leda till fängelse

6.2.2

skada som uppkommit under sådana omständigheter, att det för försäkringstagaren eller dennes arbetsledning borde ha stått klart att skada skulle komma att inträffa.

6.3 Krigsskada, atomkärnprocess, konfiskation och liknande

Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med

6.3.1

krig, invasion, fiendes åtgärd, krigsliknande operationer vare sig krig förklarats eller inte, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp eller åtgärd av makthavare som obehörigen tagit makten, kapning eller försök därtill eller annat obehörigt övertagande av kontrollen över luftfartyget eller dess besättning.

6.3.2

atomkärnprocess.

Dock ersätts skada till följd av radioaktiv strålning från gods som transporterats med luftfartyget, utom i det fall skadan är en följd av att arvsanlag påverkats eller att den skadeståndskrävande framställt anspråk sedan mer än två år förflutit från den dag då denne erhöll kunskap om skadan och om den för skadan ansvarige eller med iakttagande av skäligen aktsamhet bort erhålla sådan kunskap.

6.3.3

konfiskation, beslag, kvarstad, rekvisition eller annan åtgärd från myndighet eller makthavare.

6.4 Asbest

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, annat ansvar eller tvist som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest.

6.5 Tidsfel i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, annat ansvar eller tvist som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med tidsfel i datorfunktion.

Med tidsfel avses fel eller störning som består i att data eller information inte mottas, tolkas, hanteras eller lämnas på avsett sätt eller med avsett innehåll på grund av

- viss tidsangivelse eller övergång från en tidpunkt till annan
- viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till annan eller
- visst kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat

Med datorfunktion avses komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inbegripet hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, inklusive så kallade inbäddade system.

6.6 Sanktioner

Försäkringen gäller inte för skada eller utbetalning av någon förmån i den utsträckning villkoret för sådant skydd, betalning av sådan skada eller villkor för sådan förmån skulle exponera HDI för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sanktioner, lagar eller föreskrifter från EU, Tyskland eller Sverige.

6.7 Självrisk

Vid varje skadehändelse dras från de sammanlagda kostnaderna för skadan en självrisk vars storlek framgår av försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoret. Om flera skador uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle görs endast avdrag med den högsta självrisk. Självrisk dras även från räddningskostnader enligt 6.9.1 även om någon skada eller förlust som kan ersättas enligt försäkringsvillkoret inte uppkommer.

6.8 Upplyningsplikt och riskökning

6.8.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåtit att lämna riktiga och fullständiga svar på HDIs frågor och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas HDIs ansvar till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om HDI med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring är HDI fritt från ansvar. Vid företagsförsäkring* ska försäkringstagaren även utan förfrågan från HDI lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

6.8.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och som är av väsentlig betydelse för risken ska försäkringstagaren vid konsumentförsäkring* utan oskäligt dröjsmål meddela detta till HDI. Har försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt denna upplyningsplikt, kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet

skulle ha haft för HDIs bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

Vid företagsförsäkring* ska försäkringstagaren utan oskäligt dröjsmål meddela HDI om de förhållanden som ligger till grund för försäkringen ändras. Har försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt denna upplysningsplikt, begränsas HDIs ansvar på samma sätt som anges i 6.8.1

6.9 Åtgärder i samband med skada

6.9.1 Den försäkrades räddningsplikt

När skada eller förlust inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående ska den försäkrade efter förmåga söka förhindra eller begränsa skadan. Om någon annan är ersättningskyldig ska den försäkrade vidta åtgärder för att bevara HDIs rätt mot denne.

Direktiv och åtgärder som HDI meddelar i dessa avseenden ska såvitt möjligt efterföljas.

Har den försäkrade uppsåtligt åsidosatt sina skyldigheter enligt ovan, kan ersättningen sättas ned i enlighet med 6.14 "Nedsättning av ersättning" såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

HDI ersätter kostnad för försvarliga räddningsåtgärder även om försäkringsbeloppet härvid överskrids.

6.9.2 Skadeanmälan

Har skada inträffat eller har skadeståndsanspråk framställts mot den försäkrade ska anmälan härom inges till HDI utan dröjsmål. Motsvarande gäller i fråga om händelse som kan komma att medföra skada eller skadeståndsanspråk.

Skadeanmälan ska innehålla samtliga uppgifter som rimligen går att inse skulle kunna ha betydelse för bedömningen av skadehändelsen.

Anlagd brand, stöld och skadegörelse ska anmälas till polisen. Kopia av polisanmälan ska sändas till HDI.

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa detta villkor, och försummelsen har medfört skada för HDI, kan det leda till att ersättningen nedsätts helt eller delvis i enlighet med 6.14 "Nedsättning av ersättning" och vid ansvarsförsäkring att den försäkrade krävs på en skälig del av vad HDI har utgett till den skadelidande.

6.9.3 Specificerat anspråk på ersättning

Den försäkrade är skyldig att utan kostnad för HDI lämna specificerat anspråk på ersättning.

6.9.4 Utredningsskyldighet

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos denne anställd personal.

6.9.5 Felaktiga uppgifter vid skadereglering

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan ersättningen nedsättas helt eller delvis i enlighet med 6.14 "Nedsättning av ersättning".

6.9.6 Utbetalning av ersättning

Ersättning utbetalas senast en månad efter att den försäkrade lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa betalningsskyldighet samt att skadehändelsen är slutgiltigt utredd av polis, luftfartsmyndighet eller annan myndighet.

HDI är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet. Förbehållet i fråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om HDI vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

6.9.7 Regressrätt

Har HDI betalat ersättning för skada inträder HDI i den försäkrades rätt att av annan kräva ersättning för skadan.

6.10 Dubbelförsäkring

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag, är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det försäkringsbolaget ensamt meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning sammanlagt från försäkringsbolagen än som svarar mot skadan eller förlusten. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan eller förlusten, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

6.11 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringsavtalet

Försäkringstiden räknas från klockan 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt när försäkringsavtalet ingås.

Om någon av parterna inte önskar förnya försäkringsavtalet ska motparten underrättas om detta före försäkringstidens slut. Om sådan underrättelse inte lämnats, förnyas försäkringsavtalet för ytterligare ett år, såvida inte dröjsmål med föregående försäkringstids premiebetalning föreligger.

Ska högre premie eller ändrade villkor gälla för den nya försäkringen ska HDI meddela detta senast när premieavin sänds ut. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet att upphöra vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

6.12 Uppsägning under försäkringstid

6.12.1 Dröjsmål

HDI har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen, som inte är av ringa betydelse, säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

6.12.2 Vägrad besiktning

Om HDI inte bereds tillfälle att besiktiga försäkrad egendom har HDI rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

6.12.3 Ändrat försäkringsbehov

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra i förtid om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort genom att egendom eller verksamhet avyttras eller av liknande anledning.

Försäkringstagaren har inte rätt att säga upp försäkringen enligt första stycket om anledningen härtill är att försäkringstagaren tecknat eller avser att teckna annan försäkring.

6.13 Premie

6.13.1 När premien behöver betalas

Första premien för försäkringen ska betalas senast 14 dagar efter den dag då HDI avsänt krav på premie. Detta gäller dock inte om försäkringen ska tecknas genom att försäkringstagare betalar premien eller om försäkringen annars är giltig bara under förutsättning att premien betalas innan försäkringstiden börjar.

Premien för en senare premieperiod ska betalas senast en månad från den dag då HDI avsände krav på premien till försäkringstagaren. Om premieperioden är högst en månad, ska premien dock betalas på periodens första dag.

Andra stycket gäller också betalning av premien när en tidsbegränsad försäkring förnyas på grund av utebliven uppsägning.

6.13.2 Uppsägning på grund av dröjsmål med premien

Betalas inte premien i rätt tid, får HDI säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen ska sändas till försäkringstagaren.

Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag då den avsändes, om inte premien betalas inom denna frist. Uppsägningen ska innehålla en uppgift om detta. Saknas denna uppgift, får uppsägningen ingen verkan.

Om försäkringstagaren inte har kunnat betala premien i rätt tid på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från sin huvudsakliga anställning eller liknande hinder, får uppsägningen verkan tidigast en vecka efter det att hindret fallit bort, dock senast tre månader efter fristens utgång.

6.13.3 Premiebetalning som begäran om en ny försäkring

Om försäkringstagaren betalar en premie efter det att försäkringen har upphört enligt 6.13.2, ska detta anses som en begäran om en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den dag då premien betalades. Vill HDI inte meddela försäkring enligt försäkringstagarens begäran, ska en underrättelse om detta avsändas till försäkringstagaren inom 14 dagar från den dag då premien betalades. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med försäkringstagarens begäran.

6.13.4 Tilläggspremie

Höjs den avtalade premien under försäkringstiden, behöver tilläggspremien inte betalas tidigare än 14 dagar från den dag då HDI avsände ett krav på tilläggspremien till försäkringstagaren.

Om en tilläggspremie inte betalas i rätt tid, får HDI räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som har betalats. En sådan ändring får verkan tidigast 14 dagar efter det att en underrättelse om omräkningen har avsänts till försäkringstagaren.

6.13.5 Betalning genom betalningsförmedlare

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när denne lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

6.13.6 Återbetalning av premie

Upphör försäkringen i förtid, har HDI rätt bara till den premie som skulle ha betalats om avtal hade slutits för den tid under vilken bolaget har varit ansvarigt. Har högre premie betalats, ska HDI betala tillbaka det överskjutande beloppet.

Är försäkringsavtalet ogiltigt enligt 4 kap. 2 § första stycket i Försäkringsavtalslagen (2005:104), får HDI ändå behålla betald premie för förfluten tid.

6.13.7 Minimipremie

Vid uppsägning eller omfattningsändring inom en period om tre månader har HDI rätt att ta ut en premie motsvarande en försäkringsperiod om tre månader.

6.13.8 Dröjsmålsränta

HDI har rätt att vid dröjsmål med premiebetalning debitera dröjsmålsränta enligt räntelagen.

6.13.9 Påminneseavgift

HDI har rätt att vid påminnese om premiebetalning debitera påminneseavgift.

6.13.10 Totalförlustpremie

Vid totalförlust äger HDI åtnjuta kaskopremie för återstående del av försäkringsåret, oavsett om premie ska erläggas för flera perioder.

6.14 Nedsättning av ersättning

Har den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser enligt försäkringsvillkoret minskas ersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning ska ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor. Vid allvarliga brott mot förpliktelserna kan ersättningen helt falla bort. Vid nedsättning tas även hänsyn till hur länge förpliktelsen åsidosatts, egendomens värde och exponering.

Avdrag görs normalt med minst 25 procent och vid allvarliga fall kan ersättning nedsättas helt. Avdraget kan minskas eller helt falla bort om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

7. Definitioner

7.1 Flygning

Luftfartyg ska anses vara under flygning från det ögonblick när motoreffekten ökas i avsikt att företa start till det moment när det efter landning har avslutat utrullningen eller utflytningen.

Segelflygplan som inte startar för egen motor ska anses vara under flygning från det ögonblick när bogsering påbörjas i avsikt att företa start till det moment när det efter landning har avslutat utrullningen.

Varmluftsbaljong ska anses vara under flygning från det ögonblick fyllning av höljet påbörjas, oavsett om uppstigning ska företas eller ej, till det ögonblick höljet fullständigt tömts.

7.2 Företagsförsäkring

Individuell skadeförsäkring som avser näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och annan individuell skadeförsäkring som inte är konsumentförsäkring.

7.3 Försäkringsbelopp

Försäkringsbelopp är det belopp som framgår av försäkringsbrevet.

7.4 Försäkringsvärde

Försäkringsvärde är det försäkrade objektets marknadsvärde vid tidpunkten för skadan.

7.5 Hjälpapparat

Med hjälpapparat avses anordning som drivs direkt av motor och stödjer olika funktioner för motor eller luftfartyg, till exempel alternator, startmotor, magneter och pumpar.

7.6 Konsumentförsäkring

Individuell skadeförsäkring som en fysisk person, ett dödsbo eller en ideell förening tecknar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

7.7 Kronor

Med kronor avses svenska kronor (SEK), norska kronor (NOK) eller danska kronor (DKK) och bestäms av premievalutan för respektive försäkringsmoment. Premievalutan framgår av försäkringsbrevet.

Om premievalutan är annan än någon av de ovan nämnda, såsom till exempel euro (€) eller amerikansk dollar (\$), ska med kronor förstås svenska kronor (SEK).

7.8 Luftfartygsoperatör

Med luftfartygsoperatör avses en person eller en organisation som inte är ett lufttrafikföretag, som fortlöpande faktiskt beslutar om luftfartygets användning eller drift. Den fysiska eller juridiska person i vars namn luftfartyget är registrerat ska anses vara operatör, såvida inte denne kan bevisa att en annan person är operatör.

7.9 Lufttrafikföretag

Med lufttrafikföretag avses ett luftfartsföretag med en giltig operativ licens.

7.10 Miljöskada

Med miljöskada avses skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus

7.11 Motorkörning

Med motorkörning avses när motor avsiktligt eller oavsiktligt startas till dess motor stängs av.

7.12 Nyttjanderättshavare

Med nyttjanderättshavare avses fysisk eller juridisk person som genom muntligt eller skriftligt nyttjanderättsavtal med ägaren av luftfartyget innehar nyttjanderätt i luftfartyget.

7.13 Sjöflygplan

Med sjöflygplan avses ett luftfartyg som är godkänt att starta och landa på vatten.

7.14 Taxning

Taxning föreligger när luftfartyget avsiktligt förflyttas för egen motor på marken eller på vattnet utan att vara under flygning*. Med taxning jämbställs även temporära stopp i samband med förflyttningen.

Information om HDIs behandling av personuppgifter

Personuppgiftsansvarig: HDI Global Specialty SE, Sverige filial, org nr 516402-6345, Box 22085, 104 22 Stockholm ("HDI").

Dataskyddsombud: Karsten Koch (karsten.koch@hannover-re.com)

Kategorier av personuppgifter och källor

De kategorier av personuppgifter som behandlas av HDI i anledning av försäkringsavtalet är namn och adressuppgifter om försäkringstagare, försäkrad, medförsäkrad, premiebetalare, förmånstagare och panthavare. Personuppgifterna har huvudsakligen hämtats in av HDI från försäkringstagaren eller representant för denna.

Uppgifter om enskild persons hälsotillstånd kan behöva inhämtas från vårdgivare i samband med reglering av en inträffad skada. Inhämtande av medicinska uppgifter sker alltid med stöd av fullmakt från den person som uppgifterna avser eller från förälder om uppgifterna avser ett barn.

Ändamål och rättslig grund för behandlingen

Personuppgifterna behandlas av HDI för följande ändamål och på följande lagliga grunder.

- För att HDI ska kunna uppfylla åtaganden enligt försäkringsavtalet. Laglig grund för denna behandling är uppfyllande av avtal (art. 6.1 b) Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2016/679 (GDPR)). För att uppfylla ändamålet sparas uppgifterna så länge som krav baserade på försäkringsavtalet kan framställas mot eller av HDI.
- För att HDI ska kunna ge en god kundservice och utveckla verksamheten samt för att HDI ska kunna framställa eller försvara sig mot rättsliga krav. Laglig grund för denna behandling är HDIs berättigade intresse, t.ex. utveckla och förbättra produkter samt skydda tillgångar och tillvarata rättigheter (art. 6.1 f) GDPR). För detta ändamål sparas uppgifterna under tiden försäkringsavtalet är gällande samt under lämplig tid därefter.

- För att HDI ska kunna uppfylla de krav som ställs på verksamheten enligt tillämplig lagstiftning. Laglig grund för denna behandling är fullgörande av rättslig förpliktelse (art. 6.1 c) GDPR). För detta ändamål sparas och behandlas uppgifterna i enlighet med vad som föreskrivs i tillämplig lagstiftning.
- Personuppgifterna behandlas av HDI för att informera om bolagets tjänster och produkter, laglig grund för denna behandling är samtycke/berättigat intresse (art. 6.1 a) och f) GDPR). För detta ändamål sparas och behandlas uppgifterna under tiden försäkringsavtalet gäller samt för en tid av ett (1) år därefter. Du har när som helst möjlighet att återkalla ett lämnat samtycke genom att kontakta oss på 08-617 54 00.

Säkerhetsåtgärder och mottagare av personuppgifter

HDI iakttar stor försiktighet vid behandlingen av personuppgifter för att skydda den enskildes personliga integritet. Uppgifterna är endast tillgängliga för personer som oundgängligen behöver ha tillgång till uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete för HDIs räkning. Mottagare är huvudsakligen underwriters, skadereglerare, revisorer, ekonomiansvariga och aktuarier. Vi kommer i första hand behandla personuppgifterna inom HDIgruppen men vi kan komma att lämna ut till andra företag, föreningar eller organisationer som vi samarbetar med, inom eller utom EU och EES området. Vi kan också lämna ut uppgifter till myndigheter om vi har skyldighet till det enligt lag.

Din rätt till tillgång till person uppgifterna och att invända mot behandling

Du har enligt dataskyddslagstiftningen rätt att kostnadsfritt få tillgång till de personuppgifter som HDI behandlar om dig och begära att vi rättar eventuella felaktiga uppgifter eller överför uppgifterna till dig. Du har även rätt att begära att uppgifterna ska raderas eller att behandlingen ska begränsas samt att invända mot att personuppgifter behandlas baserat på HDIs berättigade intresse. Kontaktuppgift: Kristina Elfdahl (kristina.elfdahl@hdi-specialty.com).

Rätt att lämna klagomål till Datainspektionen

Om du är missnöjd eller har synpunkter på HDIs behandling av dina personuppgifter har du möjlighet att lämna klagomål till Datainspektionen.

Om vi inte kommer överens

Det kan ibland hända att du tycker att vårt beslut i ett ärende är felaktigt. Vänd dig då i första hand till din handläggare och be att få ärendet omprövat. Ett samtal kan ge oss kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan klaras ut. Tycker du inte att du fått rättelse, vänd dig då till klagomålsansvarig. Kan ni inte nå en gemensam uppfattning kan du begära prövning hos någon av nedanstående:

Sverige

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) prövar kostnadsfritt tvister mellan konsumenter och näringsidkare. Nämnden tar dock inte upp tvister rörande trafikolyckor, medicinska bedömningar eller ärenden som behandlats i domstol.

Adress: Allmänna reklamationsnämnden, Box 174, 101 23 Stockholm

Hemsida: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden prövar tvister gällande personförsäkring mellan konsument och försäkringsbolag. Frågan som ska prövas ska vara medicinsk. Blankett för kostnadsfri omprövning tillhandahålls av nämnden.

Adress: Svensk Försäkrings Nämnder, Box 24067, 104 50 Stockholm

Hemsida: www.forsakringsnamnder.se

Konsumenternas Försäkringsbyrå kan ge kostnadsfri rådgivning och hjälp i frågor som rör försäkringar som du tecknat i egenskap av privatperson.

Hemsida: www.konsumenternas.se

Norge

Finansklagenemnda behandlar klagomål mot försäkringsbolag för sak- och personförsäkring.

Adress: Finansklagenemnda, Pb. 53 Skoyen, 0212 Oslo

Hemsida: www.finkn.no

Finland

FINE (the Finnish Financial Ombudsman Bureau) kan avgiftsfritt ge råd och beslutrekommendationer i tvister som rör försäkringsärenden.

Adress: FINE, Försäkringsnämnden, Porkkalankatu 1, FI-00180 Helsinki

Hemsida: www.fine.fi

Danmark

Ankenævnet for Forsikning kan hjälpa privatpersoners klagomål mot försäkringsbolag.

Adress: Ankenævnet for Forsikning, Anker Heegaards Gade 2,1., 1572 København V
Hemsida: www.ankeforsikring.dk

Rättslig prövning i domstol

Ärenden som provas i någon av ovanstående instanser kan även hänskjutas till allmän domstol för rättslig prövning. En rättskydds försäkring täcker i många fall en stor del av rättegångskostnaderna. För vissa tvister tillämpas också ett förenklat rättegångsförfarande.

Preskriptionsinformation

Den som vill göra anspråk på ersättning måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigade till sådant skydd inträdde. Om den som vill ha försäkringsskydd enligt första meningen har framställt anspråk är fristen alltid minst sex månader från det att HDI har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks i enlighet med detta stycke går rätten till försäkringsskydd förlorad.

HDI Global Specialty SE

Scandinavian Branch

Box 22085

SE-104 22 Stockholm

+46 (0)8-617 54 00

ga.stockholm@hdi-specialty.com

www.hdi-specialty.com